

tribuna | ANDREU MAS. Periodista

El poder torna a l'ombra

Rumsfeld ha anunciat la dimissió. Rere seu deixa el rastre d'un personatge conegut amb el sobrenom de «Darth Vader», amic de Pinochet i subministrador de reactors nuclears a Pyongyang, entre moltes altres activitats

Marxa Rumsfeld? Dificil de creure. George W. Bush va ser president pel suport d'un lobby polític, econòmic i militar del qual són part fonamental el vicepresident Dick Cheney i el fins ara secretari de Defensa. Són els cervells –amb Richard Perle i Paul Wolfowitz– de l'operació que impulsa la guerra del petroli emparant-se en l'excusa de la lluita contra el terrorisme. La relació de Cheney i Rumsfeld no és purament política. L'exsecretari de Defensa era un important accionista d'Enron a finals dels noranta, quan el gegant petroler va fer l'estudi de viabilitat per fer un gasoducte a l'Àsia Central. El director general d'Enron era un amic dels Bush i el vicepresident del consell d'administració de la companyia és avui el secretari de l'exèrcit de l'administració republicana. I qui completa el quadre? Cheney, aleshores president d'una altra petrolera, Halliburton, una de les promotores del gasoducte. I la família Ben Laden, que formava part del consorci del gasoducte (Cent-Gas), juntament amb l'empresa Unocal, per a la qual treballava l'ara president afganès Hamid Karzai. L'operació no va reeixir perquè els talibans van negociar a dues bandes i van deixar fora els nord-americans. Després: l'11-S; la caiguda dels talibans; Karzai president; la guerra contra l'Iraq; el control dels pous petrolers... Oportunes casualitats de la vida.

Sota la mà d'aquest fill d'un agent immobiliari de Chicago, nascut el 1932, l'exèrcit recupera poder en la presa de decisions polítiques. Rumsfeld modernitza l'estructura militar (ocupa l'Iraq en un mes, a l'estil de la *blitzkrieg* hitleriana), i impulsa les campanyes a l'Afganistan i a l'Iraq. La seva ombra plana sobre els casos de tortura a Abu Grahیب; se'l relaciona amb el proveïment d'armes químiques a Saddam Hussein du-

Rumsfeld ha estat la primera víctima política de pes de l'administració Bush per la política bel·licista contra l'Iraq. / EFE

rant la guerra amb l'Iran; i seus són els càlculs erronis que van fer desmantellar abans d'hora el vell exèrcit iraquí. Han estat els costos de les eleccions a la Cambra de Representants i al Senat, i les crítiques d'un sector dels militars, el que ha obligat Bush a prescindir de qui presenta una imatge més agressiva del govern. Rumsfeld potser desapareix del primer pla, però no deixa el poder real. Ell i Cheney, juntament amb vint-i-cinc influents nord-americans, van engegar el 1997 el *Project for a New American Century*, el *think tank* neoconservador que propugna que Amèrica per ser el nou líder del món ha d'augmentar la despesa en armament fins a superar la de la Guerra Freda! Són els que van dictar a Bush després de l'11-S: «Amb nosaltres o contra nosaltres»; en aquesta guerra (pel domini mundial) no hi ha mitges tintes. Rumsfeld no ho deixarà.

Ell ha nascut per manar i per fer-ho sense dubtes. El novembre de 1975 es va

convertir en el secretari de Defensa més jove de la història dels EUA sota l'administració provisional de Gerald Ford, després de la caiguda de Nixon, amb qui Rumsfeld no mantenia bones relacions. Ara es retira després de tornar a passar a la Història com la persona més vella que ha accedit a aquest càrrec, en tornar a la secretaria de Defensa amb 69 anys, amb l'arribada al poder de Bush fill.

Com a estudiant, destaca a Princeton com a capità de l'equip de lluita. Després d'uns anys d'intensa activitat per situar-se en l'administració i abans de ser nomenat secretari de Defensa, assolix la presidència de l'Office of Economic Opportunity, on col·loca com a assistent Richard Cheney i un altre amic: Frank Carlucci, agent de la CIA. El duet Rumsfeld-Cheney s'enfrontarà en temps de Ford a Henry Kissinger, un falcó partidari de la distensió amb els soviètics. Per contra, Rumsfeld i Cheney opinen que després de Vietnam, els americans volen

un govern que no faci concessions. S'haurà d'esperar a tornar a la Casa Blanca amb Bush fill per donar ales al clúster industrial-militar. L'arribada de Carter a la presidència el 1977 l'envia a l'empresa privada, tot i que no deixa l'arena política. No perd el temps al món dels negocis: el fitxa de director general una empresa farmacèutica de Chicago que està en fallida. La primera mesura? Acomiadar 450 treballadors. La revista *Fortune* el situa entre els deu patrons més durs del país. D'allà salta a una empresa dirigida per Carlucci, que en realitat dona cobertura a la CIA en el comerç d'armes. El 1983 Reagan el fa enviat especial a l'Orient Mitjà perquè solucioni el conflicte del Líban. Rumsfeld, partidari d'una activitat militar més activa a la regió, serà desplaçat pel pactista Collin Powell. No marxa del tot, però. Participa en simulacres de cop d'estat als EUA, fets per garantir la continuïtat del govern davant un atac rus. Extraoficialment es tem que el vicepresident, Bush pare sigui qui provoqui un cop d'estat per fer-se amb el poder davant els problemes mentals de Reagan. En les maniobres també hi és Cheney. I les supervisa, paradoxalment, Bush(?!).

La història de Rumsfeld és extensíssima: torna a deixar l'administració; ven reactors nuclears a Pyongyang; comercialitza medicaments contra la verola des de la mateixa empresa que es farà d'or quan esclati la febre pels sobres d'àntrax; amic de Pinochet; dissenyador del pla d'invasió de l'Iraq abans de l'atac a les Torres Bessones...

Aquest és l'home que estava assegut al Pentàgon fent una videoconferència amb la resta de govern provisional mentre hi impactava presumptament el vol 77 d'American Airlines; no va ni parpellejar. No m'estranya que al bo de *Rummy* també el coneguin amb el sobrenom de *Darth Vader*.

de set en set | JOAN VENTURA

Daltabaix

Tinc un problema: des de dissabte a casa estem sense tele. De moment, sobrevivim, però la rebel·lió pot esclatar en qualsevol moment. Va petar quan feien *Jack*, aquell Coppola menor però ideal per dormisquejar. La primera nit la vaig superar jugant a cartes. Diumenge vaig llegir els diaris com feia temps que no m'hi dedicava. I cap al tard vaig posar ordre en assumptes pendents. El dilluns, per primer cop en anys, vaig anar a dormir abans de les dotze, la qual cosa no va impedir que ahir m'aixequés amb un mal de cap de mil dimonis. Potser va ser perquè havia començat a fer les primeres consultes a veure quin aparell hem de comprar. Als nens tant els fa el model, només volen «la televisió», i estan amenaçant d'anar

a viure a calcs avis. Comprar-ne una altra, no és gens fàcil. D'entrada les pantalles, siguin de plasma o d'LCD, són molt més amples. Han perdut els darres monumentals, però han guanyat amb amplada. En el carret que teníem des de la primera Guerra del Golf (com la tele) no hi entra cap de les actuals pantalles. Per tant, ara a més de la tele hem de comprar un moble nou. I és clar, si el flamant prestatge és d'un altre color i d'unes altres dimensions, ens haurem de repensar la distribució del menjador i això vol dir que potser serà el moment de canviar aquella llibreria que ja estem cansats de veure i aquell sofà destrossat a mitges entre la gata i el gos. Torno a tenir maldecap... I pensar que em vaig fer gran sense haver tingut mai tele!

la galeria | MIQUEL ESTRUCH TRAITÉ

L'olla barrejada

Uns entrants massa llargs, un primer plat mal cuinat i de mal gust, un segon plat insípid i escàs i les postres pel cap, no sembla la millor propaganda per recomanar un restaurant a cap amic. Potser per això, perquè no saben cuinar altrament i a la cuina hi fan potineries i donen un servei de taverna baixa, que hi ha alguns tuguers que serveixen poti-potis que disfressen amb noms de plats típics i nostrats, on hi amaguen tots els gats per llebres que han caçat pels terrats i els fan bullir amb quatre pastanagues seques, cigrons de balí i grills de patata. Després ho serveixen, com aquell qui res, amb les ungles endolades i fent tentines, amb la falsa promesa de regalar-nos una menja dels déus que ens ha de dur a la glòria.

Sort que el tuf no enganya, ni les pre-campanyes, ni les campanyes ni els resultats ni les reaccions als pams-de-nas. Aquest anar pel món i els diumenges a missa amb barretina i mitena, no serveix de gaire més que per amagar els ous covarots sota la faixa, abans de llençar-los a l'olla barrejada de les incontinències verbals. I després volen que ens ho empassem i que ens en llepem els dits. I encara voldrien que els agràssim les menges i els lloéssim els fets. I ja per reblar el clau, que els ho paguéssim i tot, i a preu de bo! Llavors, quan els fas l'aiuix, encara els queden prou penques com per llençar el brou de les cassoles i organitzar cassolades populars espontànies i omplir de grills les olles barrejades.